

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

IZJAVE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE PO SESTANKU S PREDSEDNIKI IN POSLANCI KOALICIJSKIH STRANK

Ljubljana, 16. april 2008

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lep pozdrav vsem skupaj. Koalicija se je danes na plenumu, kjer so sodelovali poslanke in poslanci vseh poslanskih skupin koalicije in pristojni ministri dogovorila, da pripelje zgodbo o pokrajinah v Sloveniji v tem mandatu kolikor je možno do konca. Vloženo je bilo ogromno naporov v to, da se Slovenija decentralizira in da že v tem mandatu postavimo ustrezne zasnove za to, da se Slovenija razdeli na pokrajine - zaradi tega, ker je del parlamentarne opozicije na nek način prelomil dano obljubo, ki je bila na nek način zaveza že, ko smo spreminjali ustavo - in na ta način omogočili, da pride do uvedbe pokrajin na bolj enostaven in hiter način.

Ker je za sprejetje ključnega zakona o ustanovitvi pokrajin potrebna dvotretjinska večina, smo se zdaj ob koncu mandata znašli v neki situaciji, ko je enostavno potrebno iskati rešitev iz nje. Koalicija je danes sklenila, da predlaga državnemu zboru, da razpiše posvetovalne referendumne v trinajstih območjih, ki naj bi v prihodnosti postale pokrajine. Gre za tako imenovani pristop 12 + 1, kjer se predlaga, da mesto Ljubljana, po vzoru nekaterih podobnih ureditev v Evropski uniji dobi status pokrajine in da se na mesto prenesejo vse pokrajinske pristojnosti.

Koaliciji se zdi smiselno, da ljudi vpraša: prvič, ali so za ustanovitev pokrajin na teh območjih, ki bodo predlagana - odlok bo podrobneje predstavljen jutri - in koaliciji se zdi smiselno, da v tistih pokrajinah, kjer obstajajo dileme glede imena oziroma poimenovanja pokrajin - kot je na Primorskem oziroma južnem in severnem Primorskem in še kot drugod - vpraša ljudi katero ime bi izbrali za svojo pokrajino, če bi bila ta ustanovljena.

Po tehtni razpravi, ki se ni odvijala samo danes, ampak tudi v preteklih dneh in po zadnjem poskusu uskladitve tudi z opozicijskimi strankami, ki je žal propadel pred tedni, je ta predlog, ki ga je danes oblikovala koalicija, v bistvu edina pametna rešitev, preko katere lahko pridemo do zaključka te zgodbe. Seveda so vsi roki takšni, da bi bilo zelo težko tudi ob najbolj idealnih okoliščinah zagotoviti vse potrebno, da bi pokrajine - tudi če se izglasujejo na posvetovalnih referendumih in če državni zbor to voljo tudi uzakoni - zaživele že hkrati z novim mandatom državnega zbora. Bilo bi zelo težko zagotoviti, da bi bile pokrajinske volitve oziroma volitve pokrajinskih organov hkrati z volitvami v državni zbor. Tako je koalicija na nek način sprejela to dejstvo in zdaj zasleduje sočasnost volitev v prvi sklic pokrajinskih organov z naslednjimi lokalnimi volitvami čez dve leti. Torej bo časa za vse priprave, ki jih je potrebno narediti tudi po sprejetju zakona, dovolj. Naj pa poudarim še enkrat, da nadaljujemo ta proces, kljub temu, da so se nekatere stranke v opoziciji, ki so prve zagovarjale 14 pokrajin in pokrajinsko delitev že pred leti, premislile. V primeru, če tega dela ne dokončamo z naslednjim mandatom, zakonodaja, ki ni sprejeta do konca in tudi številne druge rešitve, ki so zdaj pripravljene, ugasne oziroma izgubi legitimnost, nekatere odločitve tudi legalnost. Ves proces in vse postopke je treba začeti na novo in

Slovenija enostavno nima časa, da si privošči naslednjih nekaj let razprav, kje in kdaj in kakšne pokrajine ustanoviti. Toliko na kratko o tem.

Naj povem še to, da nas je minister za finance na kratko informiral o pripravah rebalansa proračuna za letošnje leto in da smo se na kratko pogovarjali tudi o reševanju odprtih vprašanj med Slovenijo in Hrvaško. O tem pa bo jutri razpravljaj odbor za mednarodne odnose, zato je bila ta razprava zelo kratka. Če so kakšna vprašanja?

ZORAN POTIČ (VEČER): Gospod premier, se vam ne zdi, da je v tem trenutku pomembnejše vprašanje rebalansa proračuna kot pa konkretno vprašanje ustanavljanj pokrajin? Zakaj danes niste več časa posvetili proračunu?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To vprašanje me nekoliko čudi. Proračune sprejemamo za vsako leto in tudi rebalanse praktično za vsako leto, pokrajine pa bomo ustanavljali samo enkrat. Gre za primerjavo 1:1000 po pomenu. To je strateški projekt, ki ga Slovenija potrebuje. Statistični podatki zadnjih deset let kažejo, da tiste regije, ki so manj razvite, še desetletja ne bodo ujele povprečja, v kolikor ne uvedemo tudi tega razvojnega inštrumenta. Slovenija to nujno potrebuje. Vsa razprava o tem, koliko pokrajin, katere in kdaj, je legitimna. Razprava o tem ali Slovenija potrebuje pokrajine ali ne, pa je po mojem mnenju presežena že s pogledom na to statistiko.

ERIKA ŠTULAR (RADIO SLOVENIJA): Kje so, gospod premier, ključne usmeritve pri rebalansu, o katerem ste govorili danes - glede obsega izdatkov, glede primanjkljaja in pa seveda, kje boste dobili manjkajoči denar in kakšni bodo izdatki, ki bodo potrebni še za plače dodatno?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija je v lanskem letu naredila velik korak naprej pri zmanjševanju javne porabe. Koalicija je v bistvu v slabih dveh letih izpolnila cilj, ki si ga je zastavila za cel mandat - bistveno zmanjšala javno porabo. Tudi v lanskem letu smo dosegli proračunski presežek predvsem zaradi racionalnega pristopa. Isti pristop ubiramo tudi zdaj pri pripravi rebalansa. Torej, cilj je zmanjšati izdatke.

NIKA REPOVŽ (RADIO SLOVENIJA): Zakaj v bistvu niste sprejeli zelo podobne ponudbe opozicije konec januarja oziroma v začetku februarja, da se te volitve, pokrajinske, izvede skupaj z lokalnimi leta 2010 in si vzamete še nekaj časa, da bi dorekli ta zemljevid in se morda ne bi zgodilo to, kar se je? Zdaj predlaga vlada zelo podobno?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta podobnost ne sme zavajati, kajti v tej ponudbi je bil tudi predlog, da se ta projekt zdaj opusti in da se ga v novem mandatu začne znova. V kolikor se k temu projektu pristopi hkrati z novim mandatom, še enkrat, je dve leti premalo in se lahko poslovimo od tega, da bi pokrajine uvedli z novim mandatom lokalne samouprave čez dve leti. Enostavno tehnično ni možno vseh postopkov izpeljati. Zdaj smo trdo delali skoraj štiri leta in še vedno nismo na koncu. S koncem tega mandata teh zakonov, ki so pripeljani do tretjega branja, ni več. Enostavno je treba cele postopke izpeljati. Tukaj je potem potrebno upoštevati vse roke, ki so potrebni za mnenje lokalnih skupnosti. Dileme, ki so danes na mizi, bodo na mizi tudi v novem mandatu, tako da je ta predlog realen samo v kolikor zakonodajo, ki jo zdaj pripravljamo, dejansko sprejmemo v tem mandatu in da tisti čas, ki je potreben do razpisa volitev, porabimo za tehnične priprave za pripravo podzakonskih aktov in vse ostale tehnične priprave, ki jih je potrebno izvesti za to, da pokrajine tudi v praksi zaživijo.

Kar se tiče posvetovalnega referendum, ki ga je tudi predlagala opozicija v začetku tega leta, pa na nek način koalicija s tem predlogom, ki ga je izoblikovala danes, stopa korak k bistvu te ponudbe, da se posvetujemo z volilkami in volilci o pokrajinah. Vendar pa je ta predlog s strani koalicije modificiran v tem smislu, da je tudi uporaben. Nima smisla v celi državi odločati o vseh pokrajinah. Smiselno je, da se o pokrajinah odloča po območjih, ki so predvidena za ustanovitev nove pokrajine. V tem delu se

predlog koalicije razlikuje od predloga opozicije. V bistvu - se pravi, da se ljudi vpraša, ali so za uvedbo pokrajin in kakšnih - pa je to isti predlog. Tako da pričakujemo, da bo opozicija ta predlog koalicije podprla.

DEJAN LADIKA (TV SLOVENIJA): Gospod premier, ali je koalicija enotna glede izhodišč za reševanje mejnega spora s Hrvaško in kaj pričakujete od skorajšnjega prvega srečanja mešane slovensko-hrvaške diplomatske komisije?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: O izhodiščih, na podlagi katerih bo potekalo to srečanje mešane komisije ni enotna samo koalicija ampak je enoten praktično celoten slovenski parlamentarni prostor. Ta izhodišča so bila usklajena že lansko jesen. Na nek način ponovno potrjena na zadnjem sestanku predsednikov vseh parlamentarnih strank. Te odločitve, ki so bile v zadnjem času sprejete, so zgolj tehnične narave, vsebinsko pa temeljijo na izhodiščih za reševanje teh odprtih vprašanj. Lahko jih še enkrat ponovim - gre za tri ključna izhodišča. Prvič, da se upošteva stanje, kakršno je bilo na meji 25.6.1991. Drugič, da se odloča o celotni meji oziroma o vseh spornih točkah na meji, ne samo o morski, kot je pač predlagala sosednja država in tretjič, da v primeru, če ta predlog, vendar to ni edina možnost, predložimo meddržavnemu sodišču v Haagu, izhajamo iz načela pravičnosti, ki je ena od možnih metod, po kateri presoja to sodišče. To so tri izhodišča, okrog katerih obstaja praktično zelo velika enotnost v slovenskem političnem prostoru. Na podlagi teh izhodišč so bili sprejeti vsi ostali tehnični ukrepi oziroma sklepi, ki omogočajo tudi prvo srečanje mešane komisije mednarodno pravnih strokovnjakov.

ERIKA ŠTULAR (RADIO SLOVENIJA): Ste pri rebalansu govorili tudi o kakšnih konkretnih številkah?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Smo.

ERIKA ŠTULAR (RADIO SLOVENIJA): Lahko poveste kakšne?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To pa žal ne. Vlada bo o tem odločala naslednji teden. Stvari so še odprte in boste razumeli, da je to najbolj občutljiv čas in ne bi želel nastopat predčasno s številkami in prehitovat situacijo.

MANCA ULČAR (REUTERS): Lahko vsaj poveste ali pričakujete na koncu leta javni proračunski primanjkljaj ali presežek?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Naš cilj je zmanjšati izdatke - se pravi, dodatno varčevati in, če je možno, uravnotežit proračun za leto 2008.

DENIS SARKIĆ (VEST.SI): Gospod premier, Denis Sarkić, Vest. Se vam zdi, da je v volilnem letu smiselno imeti referendum o pokrajinah in kaj se zgodi, če ljudstvo temu predlogu reče »ne«. Je to potem nezaupnica celi politiki v Sloveniji?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Referendum je izhod iz situacije, ki je nastala zaradi tega, ker je najprej opozicija bila za to, da se pokrajine ustanovijo v tem mandatu in zaživijo z naslednjim letom, potem pa si je premislila. Izhod iz situacije je samo ta. V nasprotnem primeru - kot sem prej dejal - že dvakrat vržemo stran veliko naporov, truda, končno tudi sredstev - vse pa je bilo porabljeno zato, da smo zgodbo pripeljali do te faze, v kateri je.

Kar se tiče referendumov, če jih bo državni zbor razpisal, bodo to posvetovalni referendumi. Posvetovalne referendume državni zbor v skladu z ustavo razpiše takrat, kadar gre za pomembno zadevo, o kateri državni zbor odloča v okviru svojih pristojnosti in kadar je ta odločitev takšna, da

neposredno zadeva voljo ljudi. Kot veste, se podobni referendumi v manjšem obsegu razpišejo na območjih, kjer naj bi se ustanovljale nove občine in je to neka analogija tudi za pokrajine.

Državni zbor bo lahko na podlagi volje ljudi, ki jo bodo izrazili na referendumih, tudi bistveno bolj natančno potem sooblikoval pokrajinsko sliko, kajti rezultate bo možno primerjati ali pa meriti ali pa seštevati ne samo znotraj teh območij, za katere bodo referendumi razpisani, kjer naj bi se ustanovile pokrajine, ampak tudi po občinah. Potem se bo dalo tudi ob mejnih situacijah predlog še dodatno korigirati.

Dobili bomo neko res jasno sliko o tem ali si ljudje želijo pokrajine ali ne; kakšne pokrajine; tam kjer so sporna imena tudi o samih imenih. Na tej podlagi bo imel zakonodajalec bistveno lažje delo kot pa brez tega. Zdaj je veliko ugibanj, zgodb, anket o tem »ali ja, ali ne«. Ko bodo rezultati teh posvetovalnih referendumov na mizi, bomo imeli dejstva pred sabo in tudi ne bo več možnosti za različne politične manipulacije.

ZORAN POTIČ (VEČER): Kaj je tukaj izhodišče teh območij? So to te statistične pokrajine, ki jih boste razširili? Kako definirati ta območja, katera so ta območja?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Za posvetovalni referendum ni potrebna zakonska podlaga. Posvetovalni referendum se razpiše ob tematiki, za katero mora državni zbor šele sprejeti zakon oziroma zakonodajalec se tukaj posvetuje z ljudstvom, ko postavlja nek sistem. Vsi predlogi, ki so bili doslej narejeni v okviru tega mandata za delitev Slovenije na pokrajine v največji meri izhajajo iz obstoječe delitve na statistične oziroma razvojne regije. Ta delitev je bila narejena že v prejšnjem mandatu. Ustanovljene so bile nekatere para-pokrajinske oziroma regionalne strukture in v veliko delih Slovenije so te zametke pokrajin vzeli zares, za svoje. Iz tega je vlada izhajala in iz tega je izhajala na začetku tudi opozicija. Preberite si članke iz leta 2003 o stališčih recimo Socialnih demokratov. To je bila stranka, ki je že leta 2003 prva javno, jasno, glasno, zagovarjala delitev Slovenije na 14 pokrajin. Imate članke v dnevnih časopisih s temi naslovi. To je bila tudi neka dodatna orientacija tej koaliciji, ki je želela pokrajinsko delitev izvest z nekim soglasjem. Nam je žal, da so nekateri spremenili stališče tik pred zdajci.

JERNEJ VERBIČ (POP TV): Gospod predsednik, ali ste se pogovarjali, oziroma kako komentirate ta val zahtev, ki so jih sindikati v pogajanjih z zdravniki izpostavili - vedno večjih zahtev po vedno večjih plačah? Ste se pogovarjali, kje bi dobili denar, da bi ugodili tudi njim?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Seveda, to je del te proračunske razprave oziroma razprave o rebalansu, tudi del te širše dileme, s katero smo zdaj soočeni. V nobenem primeru pa zahteve, ki ob enoštevili inflaciji zahtevajo dvoštevilične dvige plač, niso upravičene - morda v kakšnem delu kakšnega sektorja, kjer so ta plačna nesorazmerja. Celotno reformo plačnega sistema v javnem sektorju delamo ravno zaradi odprave teh nesorazmerij. Ampak ni pa nobene skupine, nobenega krovnega sindikata, ki bi lahko rekel, v naši domeni pa je upravičeno plače dvigniti za 30 ali 20 odstotkov. Takšne situacije ni. Takšne zahteve samo dvigujejo pričakovanja drugod in pritisk na inflacijo. Ta psihološki moment je tukaj pomemben. Vlada bi ravnala zelo neodgovorno, če bi temu kar po vrsti popuščala. Ne popušča in tudi ne bo.

ZORAN POTIČ (VEČER): Kdaj lahko pričakujemo referendume?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je odvisno od državnega zbora. Vsekakor roki omogočajo, da se referendum izvede v času, v katerem je omogočeno odločanje državnega zbora o zakonu o ustanovitvi pokrajin še v tem mandatu.

NIKA REPOVŽ (RADIO SLOVENIJA): Kdaj bo zakon na vladi?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vlada ne bo predlagala. Zdaj ne govorimo o zakonu, govorimo o odloku za razpis referendumu. Ta odlok ne potrebuje podlage. Predlog bodo vložili poslanci koalicije, ne vlada in jutri bo predstavljen v tem okviru.

DENIS SARKIĆ (VEST.SI): Gospod premier, ampak zakaj sploh zdaj, ko je vlada in vsa politika stisnjena v kot, ta posvetovalni referendum o pokrajinah? Zakaj se ljudstva ni vprašalo dve leti prej, kakšne pokrajine si želi, koliko in kdaj bi jih radi imeli?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kot sem dejal že prej, smo računali na nek nacionalni konsenz ali pa politični konsenz glede pokrajin. V začetni fazi je bil tudi dosežen, saj brez tega ne bi mogli spremeniti ustave. Žal se je - zaradi neznanih razlogov oziroma zaradi znanih političnih razlogov - del opozicije premislil in tega projekta ne zagovarja več. To so tudi odkrito povedali. Dejali so: »To bomo mi naredili v naslednjem mandatu«. Vmes so še volitve in volilci bodo odločali kdo bo to delal v naslednjem mandatu. Da pa to delo - ogromno dela je bilo vložnega v ta projekt - ne bi padlo v vodo si želimo, da zakonodajo, ki jo je možno sprejeti v tem času, v času tega mandata, tudi dejansko sprejmemo. Drugače bo, katerakoli vlada bo v naslednjem mandatu, to morala začeti na novo. Ne vem, če me razumete. Ni možno v enem letu celega projekta začeti, ga izpeljati in se pripraviti potem za konstituiranje pokrajin in volitve v času naslednjih lokalnih volitev. Teoretično ni možno. Tako da bo tisti, ki resno misli, da Slovenija potrebuje pokrajine v nekem realnem času, enostavno pristal na ta dejstva - se pravi, na posvetovalni referendum in na roke, ki jih zdaj podaljšujemo za dve leti. To omogoča tudi tistim, ki so imeli največ pripomb in pomislekov, da pridejo zraven in da te stvari še naprej rešujejo.

NIKA REPOVŽ (RADIO SLOVENIJA): Gospod premier, katere pokrajine ne bo? Ali drži, da se združita predvidena Kamniško-zasavska, Notranjska in preostanek Ljubljane s tem, da se pokrajina podaljša do hrvaške meje?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tem času, ko je bil predlagan zakon o ustanovitvi pokrajin, je največ pripomb prišlo ravno na predlagano Kamniško-zasavsko pokrajino in te v tem predlogu za referendum ne bo več. Bodo nekatere druge rešitve, vendar bo o podrobnostih govorila koalicija jutri, ko bodo predstavili predlog odloka. Hvala lepa.